

VILNIUS UNIVERSITY

JUSTYNA LEVON

**CONTRIBUTION TO THE FUND OF CRIME VICTIMS AS A PENAL
MEASURE**

Summary of Doctoral Dissertation

Social Sciences, Law (01 S)

Vilnius, 2015

Dissertation was prepared at Vilnius University in 2010 – 2014.

Scientific Supervisor:

prof. habil. dr. Gintaras Švedas (Vilnius University, Social Sciences, Law – 01 S).

Dissertation is defended at the Law Science Council of Vilnius University:

Chairman – prof. habil. dr. Vytautas Nekrošius (Vilnius University, Social Sciences, Law – 01 S).

Members:

prof. dr. Tomas Davulis (Vilnius University, Social Sciences, Law – 01 S);

prof. dr. Dainius Žalimas (Vilnius University, Social Sciences, Law – 01 S);

prof. dr. Aurelijus Gutauskas (Mykolas Romeris University, Social Sciences, Law – 01 S);

prof. habil. dr. Agnieszka Liszewska (University of Lodz, Social Sciences, Law – 01 S).

The Doctoral Dissertation will be defended in the public session of the Law Science Council, on 26 February, 2015, at 2:00 p. m., at the Faculty of Law of Vilnius University, room 302.

Address: Saulėtekio 9, LT-10222, Vilnius, Lithuania.

The Summary of Doctoral Dissertation was sent out on 25 January, 2015.

The Doctoral Dissertation is available for review at Vilnius University Library and VU website: www.vu.lt/lt/naujienos/ivykiu-kalendorius

VILNIAUS UNIVERSITETAS

JUSTYNA LEVON

**ĮMOKA Į NUKENTĖJUSIŲ NUO NUSIKALTIMŲ ASMENŲ FONDAŲ KAIP
BAUDŽIAMOJO POVEIKIO PRIEMONĖ**

Daktaro disertacijos santrauka

Socialiniai mokslai, teisė (01 S)

Vilnius, 2015 metai

Disertacija rengta 2010-2014 metais Vilniaus universitete

Mokslinis vadovas:

prof. habil. dr. Gintaras Švedas (Vilniaus universitetas, socialiniai mokslai, teisė – 01 S)

Disertacija ginama Vilniaus universiteto Teisės mokslo krypties taryboje:

Pirmininkas – prof. habil. dr. Vytautas Nekrošius (Vilniaus universitetas, socialiniai mokslai, teisė – 01 S).

Nariai:

prof. dr. Tomas Davulis (Vilniaus universitetas, socialiniai mokslai, teisė – 01 S);

prof. dr. Dainius Žalimas (Vilniaus universitetas, socialiniai mokslai, teisė – 01 S);

prof. dr. Aurelijus Gutauskas (Mykolo Romerio universitetas, socialiniai mokslai, teisė – 01 S);

prof. habil. dr. Agnieszka Liszewska (Lodzės universitetas, socialiniai mokslai, teisė – 01 S).

Disertacija bus ginama viešame Teisės mokslo krypties tarybos posėdyje 2015 m. vasario mėn. 26 d. 14:00 val. Vilniaus universiteto Teisės fakulteto 302 auditorijoje.

Adresas: Saulėtekio al. 9, LT-10222, Vilnius, Lietuva.

Disertacijos santrauka išsiuntinėta 2015 m. sausio mėn. 25 dieną.

Disertaciją galima peržiūrėti Vilniaus universiteto bibliotekoje ir VU interneto svetainėje adresu: www.vu.lt/lt/naujienos/ivykiu-kalendorius

CONTENT

RELEVANCE OF THE RESEARCH TOPIC.....	6
THE OBJECT AND THE PURPOSE OF THE RESEARCH.....	7
TASKS OF THE RESEARCH.....	8
SOURCES OF THE RESEARCH.....	9
SCIENTIFIC NOVELTY, THEORETICAL AND PRACTICAL SIGNIFICANCE OF THE RESEARCH.....	12
METHODOLOGY OF THE RESEARCH.....	13
STATEMENTS OF THE DISSERTATION TO BE DEFENDED.....	14
STRUCTURE OF THE DISSERTATION.....	15
MAIN CONCLUSIONS AND SUGGESTIONS OF THE RESEARCH.....	15
AUTHOR'S PUBLICATIONS RELATED TO THE SUBJECT OF THE DISSERTATION.....	18
PAPERS PRESENTED BY THE AUTHOR AT CONFERENCES.....	18
INFORMATION ABOUT THE AUTHOR.....	19
ĮMOKA Į NUKENTĖJUSIŲ NUO NUSIKALTIMŲ ASMENŲ FONDAŲ KAIP BAUDŽIAMOJO POVEIKIO PRIEMONĖ (REZIUMĖ).....	22
AUTORĖS MOKSLINIŲ PUBLIKACIJŲ DISERTACIJOS TEMA SĄRAŠAS.....	34
AUTORĖS PRANEŠIMAI PRISTATYTI TARPTAUTINĖSE MOKSLINĖSE KONFERENCIJOSE.....	34
INFORMACIJA APIE AUTOREŲ.....	35

RELEVANCE OF THE RESEARCH TOPIC

After the adoption of the new Criminal Code of the Republic of Lithuania (hereinafter referred to as the Criminal Code), the introduction of the institution of *penal measures*¹ was identified as one of the key novelties of this legal act.

The institution of penal measures now consists of ten penal sanctions rather than five, as it was in the year 2000: 1) prohibition to exercise a special right; 2) deprivation of public rights; 3) deprivation of the right to be employed in certain position or engage in certain type of activities; 4) reimbursement or elimination of property damage; 5) unpaid work; 6) contribution to the fund of crime victims; 7) confiscation of property; 8) prohibition to approach the victim; 9) participation in the programmes addressing violent behaviour; 10) expanded confiscation of property. The Article 67 of the Criminal Code (introducing the mentioned types of penal measures) has been one of the most frequently amended or supplemented articles of the General Part of this law.

Increasing numbers of imposed penal measures are annually recorded in the case law. Even though lawmaking and case law are characterised as active when imposing and developing the penal measures institution, there are very few scientific studies on the issue of penal measures in Lithuania. In 2005, it was emphasized that Lithuania had been pursuing an independent criminal policy for fifteen years, however, it dedicated very little attention towards its analysis and evaluation. Only a couple of studies regarding criminal policy *in genere* were carried out in Lithuania after 2005. A lot of attention was devoted to the analysis of imprisonment, arrest or fine. Nevertheless, penal measures have been left on the sidelines despite the fact that the latter, just like penalties, are related to the intervention against the most important protected human rights and freedoms, such as the right to property, etc.

Considering the afore-mentioned, it can be stated that it is important to lay a base for a more comprehensive scientific insight into the institution of penal measures. The contribution to the fund of crime victims as one of ten penal measures established in the Criminal Code has not been chosen for a comprehensive analysis at random. First, when the Criminal Code was being prepared, the contribution to the fund of crime victims was

¹ *Lithuanian* – baudžiamojo poveikio priemonės.

viewed as one of the most controversial penal measures. Second, further issues arise due to the fact that since 2009, the total number of imposed penal measures has been increasing every year, however, the contribution to the fund of crime victims has been imposed increasingly less by the first instance courts of the Republic of Lithuania.

It should further be noted that the Law on Probation of the Republic of Lithuania (hereinafter referred to as the Probation Law) came into force on 1 July 2012. Even though Lithuanian legal scientific literature devotes a lot of attention to probation (e. g. G. Švedas, A. Vosyliūtė, S. Bikelis, G. Sakalauskas, S. Mesonienė), the purpose and meaning of the contribution to the fund of crime victims imposed on a person who is on early release from a correctional institution or on a person under suspended sentence still raises a lot of legal and practical uncertainties.

The object of the research was also selected due to its international relevance. According to J. Prapiestis and G. Švedas, one of the most important tasks for the work group preparing the draft of the Criminal Code was harmonization of its provisions with the requirements of international law and legislation of the European Union. The latter has always emphasised the importance of protection of the interests of victims of criminal acts and the implementation of the national system to deal with a compensation of damage caused by violent crimes. Namely the contribution to the fund of crime victims has been one of the main sources of the compensation system's income for the damages of violent crimes in Lithuania since the year 2000.

Thus, in summary, it may be stated that that the present study is relevant as it examines the institute which has not been adequately researched on in earlier studies of the Lithuanian criminal law. The object of the study is related to the interests of both criminals on probation and victims of criminal acts. Lastly, the international obligations of Lithuania have led towards the emergence of the contribution to the fund of crime victims, which places an even greater emphasis on the importance of the topic and the issues analysed in the dissertation.

THE OBJECT AND THE PURPOSE OF THE RESEARCH

The object of this study is a contribution to the fund of crime victims. The latter can be analyzed in several different directions, e. g., as a form of criminal liability. The

contribution to the fund of crime victims may also be analysed as one of the criminal sanctions established in the Criminal Code focusing on comparing it with other criminal sanctions established in Lithuania etc. In the light of a vast choice of directions for the analysis of the contribution to the fund of crime victims, the following purpose of the study has been set: the disclosure of the concept of the contribution to the fund of crime victims as a penal sanction, analysis of certain procedural and enforcement problems pertaining to the contribution to the fund of crime victims and presentation of conclusions and (or) possible solutions (recommendations).

The issues of imposition of the contribution to the fund of crime victims on a legal entity are not dealt with in the present dissertation. The object of the study is compared to other financial penal sanctions established in foreign countries only to the extent necessary to disclose the concept of the object of study within the national context. Furthermore, the issue of penal measures as implementation of criminal liability has not been analysed. Finally, it is important to note that the present dissertation was written during 2010-2014. Therefore, the influence of the introduction of the euro on a system of penal sanctions of Lithuania has not been researched.

TASKS OF THE RESEARCH

In order to achieve the goal of the study, the following objectives have been set:

1. to determine the circumstances and factors of establishing the contribution to the fund of crime victims in the Criminal Code;
2. to disclose the essence of the contribution to the fund of crime victims;
3. to examine the purposes of the contribution to the fund of crime victims;
4. to analyse the grounds of imposing the contribution to the fund of crime victims;
5. to explore the regulation and individualisation of the amount of the contribution to the fund of crime victims;
6. to analyse the procedural form of imposing the contribution to the fund of crime victims and the enforcement terms of the contribution to the fund of crime victims;
7. to analyse the issue of replacement of the contribution to the fund of crime victims with another penal measure;

8. to analyse legal consequences of non-compliance with the contribution to the fund of crime victims;
9. to put forward the findings and possible solutions or recommendations for the identified theoretical and practical problems related to the contribution to the fund of crime victims.

SOURCES OF THE RESEARCH

The only comprehensive analysis of penal measures institute in Lithuania was carried out by V. Pavilionis and G. Švedas in 2003. There are only several mentions about penal measures in other works of other Lithuanian researchers. For example, R. Drakšas mentioned penal measures when analysing the concept of criminal liability. The input of V. Piesliakas, S. Bikelis, R. Paužaitė and E. Kavoliūnaitė should also be mentioned; however, mostly one penal sanction, i. e. the confiscation of property, was analysed in the works of the afore-mentioned researchers. No paper about the contribution to the fund of crime victims *in concreto* has been published.

The analysis of the scientific literature of other countries suggests that lately a lot of focus has been given to the analyses of monetary sanctions. Foreign scientific literature broadly analyses the compensation or elimination of damage as a penal sanction (for example, A. Studziński and J. Tomczak, P. Wawszczak, B. Mitchell and S. Farrar, M. Wasik, etc.). The most comprehensive analysis of foreign works regarding the fine penalty was carried out by G. Šulija. As noted by G. Šulija, the fine penalty is often analysed in the studies of criminal law of the Western Europe and, in this particular field, the works of researchers from Germany, Austria, Netherlands as well as Nordic countries (i. e. Norway, Sweden, Denmark, Finland) have been most distinguished.

Even though the topic of monetary sanctions is popular in legal doctrine, after analysing the criminal laws of different countries (for example, criminal laws of Poland, Latvia, Estonia, Sweden, Finland, France, Russia etc.) the analogue of the contribution to the fund of crime victims under the name of *świadczenie pieniężne* (eng. contribution) has been established only in the Criminal Code of the Republic of Poland (hereinafter referred as to the Polish Criminal Code). The above penal sanction has been analysed by such Polish researchers as A. Marek, M. Melezini, A. Zoll, Z. Sienkiewicz, M.

Szewczyk, T. Bojarski, W. Wrobel and etc. The scientific analyses carried out by the afore-mentioned researchers often were restricted to the interpretation of the article of the Polish Criminal Code regulating the contribution or other penal sanctions (pl. *środki karne*). The most detailed analysis of the contribution came out only in 2010, after publishing the 6th edition of the collection of papers titled *System prawa karnego* (eng. System of Criminal Law), whose editor was A. Marek and which was dedicated namely to criminal sanctions. In this volume, W. Cieślak, analysed the contribution.

In summary, it may be stated that the contribution to the fund of crime victims is an institute that has not been further analysed not only in Lithuania but also abroad.

For the purposes of writing the present dissertation, the works by criminal law researchers written *before* the adoption of the Criminal Code and discussing the necessity for the development of a new system of penal sanctions after restoration of the independence of the Republic of Lithuania, have been analysed. The basis of the analysis consisted of the works by V. Pavilionis, V. Pieslakas and G. Švedas, since these authors have been most focused on the problem of penal sanctions in Lithuania in their research papers from the restoration of the independence of the Republic of Lithuania until adoption of the Criminal Code.

Works of researchers of the Lithuanian criminal law published *after* the adoption of the Criminal Code have also been analysed. For example, works that were at least partly related to and significant to unveiling the concept of the contribution to the fund of crime victims. The scientific work analysis and interview results of R. Drakšas have been referred to. The above researcher was the first to publish an article *in concreto* regarding the penal measures institute after adoption of the Criminal Code.

It should be pointed out that the analysis of the contribution to the fund of crime victims is also based on the results of published scientific articles analysis and interview of G. Šulija. Namely this author was the only one in Lithuania who focused, although on a small scale, on comparison of contribution to the fund of crime victims and the penalty of fine in his researches.

The works and comments of other Lithuanian criminal law scholars were also important, e. g.: J. Prapiestis, A. Baranskaitė, G. Sakalauskas, E. Bieliūnas, J. Namavičius, O. Fedosiuk, S. Bikelis, G. Goda, M. Kazlauskas, P. Kuconis etc.

The main normative source of the research was the Criminal Code. Other legal acts of the Republic of Lithuania such as the Penal Enforcement Code of the Republic of Lithuania, the Law on Probation and others have also been referenced.

It is important to note that the content of the Criminal Code drafts and explanatory notes regarding the Criminal Code drafts presented to the Seimas of the Republic of Lithuania have also been analysed.

Case-law analysis had exerted a great impact on the second part of the research. The paper was mainly based on the case-law of the courts of first instance of the Republic of Lithuania. The jurisprudence of the Supreme Court of Lithuania and the decisions of the Constitution Court of the Republic of Lithuania have also been analysed.

International and European Union legal acts have also been referred to in the dissertation (for example: the Council Directive 2004/80/EC of 29 April 2004 relating to Compensation to Crime Victims, European Convention on the Compensation of Victims of Violent Crimes of 1983, Recommendation No R (85) 11 of the Council of Europe's Committee of Ministers "On the position of the victim in the framework of criminal law and procedure" of 28 June 1985, etc.). Criminal laws of foreign countries which are of importance to the dissertation have also been analysed (e. g. Poland, USA, Sweden, Germany, France, Russia, Latvia, etc.).

As it has already been mentioned, the relative analogue of the contribution to the fund of crime victims is established in the Polish Criminal Code, therefore, the major focus has been placed on the works of the Polish researchers. The following authors should be distinguished: W. Cieślak, A. Marek, M. Melezini, W. Wróbel, A. Zoll, Z. Sienkiewicz, M. Szewczyk, T. Kaczmarek, T. Bojarski, *et al.*

Furthermore, other works in criminal law, the theory of law and the philosophy of law by other foreign authors have also been referred to, e. g.: J. Austin, H. L. A. Hart, H. Kelsen, J. Rawls, F. Hayek, R. Cotterel, H. Davies, D. Holdcroft, R. Cotterel, J. Pradel, J. Wessels, *et al.*

Finally, it should be noted that to reveal the concept of the contribution to the fund of crime victims, statistical data and other material from different state institutions, such as the National Court Administration of the Republic of Lithuania, the Ministry of Justice of the Republic of Lithuania, the Prison Department under the Ministry of Justice

of the Republic of Lithuania, the Vilnius Regional Probation Service and etc., have also been of significance.

SCIENTIFIC NOVELTY, THEORETICAL AND PRACTICAL SIGNIFICANCE OF THE RESEARCH

Scientific novelty of the research is evident due to the fact that it is the first systematic and complex analysis of the contribution to the fund of crime victims in Lithuania.

The present paper is aimed at uncovering the concept of the contribution to the fund of crime victims, therefore, the circumstances and factors of the establishment of penal measures institute in the Criminal Code have been analysed in the science of Lithuanian criminal law for the first time.

Analysis of the essence and purposes of the contribution to the fund of crime victims has focused on disclosure of the provision set forth in Article 67 Paragraph 1 of the Criminal Code - “Penal sanctions must assist in implementing the purpose of a penalty”. It should be noted that, differently than before, the present dissertation analyses implementation of the principle of justice in the context of one of the penal measures.

For the purposes of the present dissertation, the statistical data regarding the imposition of the contribution to the fund of crime victims has been collected and structured for the first time in the science of the criminal law of Lithuania. After analysis of the above-mentioned data, the peculiarities and problems of the imposition of the contribution to the fund of crime victims by the courts of first instance of the Republic of Lithuania have been identified.

Differently than in case of penalties, the Criminal Code does not expressly set out the rules for individualisation of penal measures. Thus, the present study puts forward the guidelines for individualisation of the contribution to the fund of crime victims for the first time in the study of the Lithuanian criminal law. Furthermore, recommendations concerning changes in the system of calculation of the contribution to the fund of crime victims have been put forward.

The international importance of the thesis should also be also emphasised. The present study reveals the national program of compensation of damage caused by violent crimes in Lithuania. The experience of Lithuania revealed in the thesis can be valuable to

other countries which have not yet developed their national systems of compensation for violent crimes victims.

METHODOLOGY OF THE RESEARCH

Conventional methods used in criminal law science including logical, synthesis, linguistic, historical, systematic, comparative, data analysis and interview have been applied in the dissertation.

The methods of logic and synthesis have been applied in the whole dissertation. Use of the above methods allowed wording the concept of the paper, fulfilling the set goals of the dissertation and wording the final conclusions and recommendations.

The linguistic method has been used to uncover the meaning of several concepts used in the dissertation.

The historical research method has been applied in carrying out the analysis of the development of criminal laws, e.g., this method has been used in the first part of the dissertation when disclosing the circumstances and factors of establishing the contribution to the fund of crime victims in the Criminal Code.

The systematic method is mostly reflected in the second part of the paper which analyzes the links between the contribution to the fund of crime victims and the purpose of the penalty established in the Criminal Code. Application of the latter method also allowed analysing of the legal consequences of non-compliance with the contribution to the fund of crime victims etc.

The comparative analysis method has been used to compare the legally binding and void regulations, drafts of legal acts and different ideas of researchers. Application of the above method also allowed uncovering of the differences of criminal laws prevailing in Lithuania and other countries and evaluating similarities thereof as well as showing how one or another matter is regulated in other countries.

Use of the document analysis method allowed supplementing the research material with statistical data and practical examples.

When preparing the Criminal Code, a lot of prominent researchers of the Lithuanian law were involved, e. g.: V. Pavilionis, G. Švedas, V. Piesliakas, A. Drakšienė, A. Abramavičius, J. Nocius, *et al.* Therefore, when analysing the concept of

the contribution to the fund of crime victims, the interview results of some of the aforementioned criminal law researchers also had an impact.

STATEMENTS OF THE DISSERTATION TO BE DEFENDED

Statements of the dissertation to be defended are as follows:

1. The contribution to the fund of crime victims is an individual coercive monetary tool which is imposed by a court's judgment or ruling in the name of the state based on the provisions and size set by law (from 5 up to 25 minimal standards of living (MSL)) and payable to the special program of the fund of crime victims.
2. The main purposes the contribution to the fund of crime victims are special prevention and the implementation of the principle of justice, while the additional purpose - compensation.
3. The counting measure of the contribution to the fund of crime victims – the basic size of penalties and fines (BSPF) must be established in the Criminal Code and set as 260 Lithuanian litas. The minimal contribution to the fund of crime victims should be reduced to 1 BSPF.
4. The Criminal Code does not provide for the individualization rules of the contribution to the fund of crime victims, however, considering a particular basis of imposing the contribution to the fund of crime victims, the courts can predicate the penalty individualization rules set in Article 54 of Part 2 of the Criminal Code. In all cases of the imposition of the contribution to the fund of crime victims, the latter should be individualised with regard to the financial situation of the person.
5. The legal consequences of non-compliance with the contribution to the fund of crime victims in the case of early release from correctional institution must be stated in the Penal Enforcement Code and the legal consequences of non-compliance with the contribution to the fund of crime victims in the case of a suspension of the sentence must be established in the Criminal Code.

STRUCTURE OF THE DISSERTATION

The thesis is comprised of an introduction, three chapters, most significant findings and suggestions, references used to prepare the thesis and a list of published scientific articles by the author on the topic of the thesis.

The first part of the study examines the factors which determined the inclusion of this penal measure in the Criminal Code.

In the second part of the research the concept of the contribution to the fund of crime victims is analyzed. The essence of this penal measure is disclosed and the discussion on its main and additional purposes is carried out. In the said part of the thesis, the imposition bases of the contribution to the fund of crime victims and the potential implementation of new bases are investigated as well. Moreover, the issue of calculating the analyzed penal measure is discussed and some size customization guidelines are suggested. It should be noted that the second part of the study also focuses on a case law analysis. It analyses the problems and trends of the implementation of the contribution to the fund of crime victims in case-law in Lithuania.

The third part of the study discusses the problematic procedural and enforcement issues of the contribution to the fund of crime victims. Author focuses on the questions still not investigated by other Lithuanian scholars, for example, the aspect of substituting the contribution to the fund of crime victims with other penal measure, the question of legal consequences of non-compliance with the contribution to the fund of crime victims etc.

The study finishes with the most significant findings and recommendations.

MAIN CONCLUSIONS AND SUGGESTIONS OF THE RESEARCH

1. It is recommended to define the contribution to the fund of crime victims as follows:

The contribution to the fund of crime victims is an individual coercive monetary tool imposed by a court judgment or ruling on behalf of the State based on the provisions and amount set by law (from 5 to 25 MSL) payable to the special

- program of the fund of crime victims and aimed to implement special prevention and the principle of justice.
2. Major influence to the establishment of the contribution to the fund of crime victims in the Criminal Code has been exerted by the following factors: the aim of ensuring the interests of victims of criminal acts, establishment of the institute of misdemeanours and the influence of the science of law and legislation of other countries.
 3. The main purposes of the contribution to the fund of crime victims are special prevention and implementation of the principle of justice, whereas the additional goal is compensation.
 4. The grounds for imposing a contribution to the fund of crime victims may be classified into the following three groups:
 - 1) The contribution to the fund of crime victims may be imposed on a person who has been released from criminal liability (Articles 18, 36, 37, 38, 39, 39¹, 40, 114, 147, 147², 157, 189¹, 226, 227, 259, 291 of the Criminal Code);
 - 2) The contribution to the fund of crime victims may be imposed on a person who has been released from a penalty (Articles 46, 48, 76 of the Criminal Code);
 - 3) The contribution to the fund of crime victims may be imposed on a person by applying the established probation forms in Lithuania, i. e. suspension of a sentence (Article 75 of the Criminal Code) or early release from a correctional institution (Article 157 of the Penal Enforcement Code).
 5. The contribution to the fund of crime victims is mostly imposed when the sentence is suspended (Article 75 of the Criminal Code), upon reconciliation between the offender and the victim (Article 38 of the Criminal Code) or release from criminal liability on bail (Article 40 of the Criminal Code).
 6. The contribution to the fund of crime victims has been one of the least imposed penal measures by the first instance courts of the Republic of Lithuania during the last few years. This has been caused by the Probation Law coming into force and the increase of imposing non-financial penal sanctions. Nevertheless, the sum of

money collected to the special program of crime victims has been increasing due to the fact that the amounts of the contribution to the fund of crime victims in case-law have been raised.

7. It is recommended to establish the counting measure of the contribution to the fund of crime victims, i. e. the BSPR, in the Criminal Code and to equate one BSPR to 260 litas. It is also recommended to reduce the minimal contribution to the fund of crime victims to 1 BSPR.
8. The Criminal Code does not set out any rules of individualisation of the contribution to the fund of crime victims, however, considering a particular basis of imposing the contribution to the fund of crime victims, the courts may refer to the penalty individualisation rules set in Paragraph 2 of Article 54 of the Criminal Code. In all cases of the imposition of the contribution to the fund of crime victims, the latter should be individualised with regard to the financial situation of the person.
9. The Criminal Code does not provide for any rules regarding the replacement of penal sanctions. It is impossible to set them forth in the afore-mentioned legal act due to the variety of grounds for replacement of analysed penal measure. The rules regarding replacement of the contribution to the fund of crime victims should be established in the case-law.
10. The Criminal Code does not limit the court in setting the minimal term for payment of a contribution to the fund of crime victims, however, there are several limitations on setting the maximum term for making the payment depending on the grounds for imposing the contribution to the fund of crime victims. The contribution to the fund of crime victims imposed on a person under probation becomes a condition of probation, therefore, the term of implementing the latter cannot be longer than the suspension of a sentence, whereas in the case of early release from a correction institution – it cannot be longer than the remaining time of the custodial sentence.
11. The legal consequences of non-compliance with the contribution to the fund of crime victims could vary depending on the grounds of imposition thereof. Failure to make the contribution to the fund of crime victims in cases where it was imposed on a person who was released from a penalty, a person who was released

from criminal liability or a person who was of diminished legal capacity should be considered as committing a new criminal act. Whereas failure to make the contribution to the fund of crime victims by a person whose sentence was suspended or who was on early release from a correctional institution constitutes legal grounds for renouncing the suspension of a sentence or the early release from a correctional institution.

12. The legal consequences of non-compliance with the contribution to the fund of crime victims in cases of early release from a correctional institution must be set out in the Penal Enforcement Code. The legal consequences of non-compliance with the contribution to the fund of crime victims in cases of the suspension of a sentence must be established in the Criminal Code.
13. It is recommended to set a statute of limitations for execution of a contribution to the fund of crime victims which should not be longer than 3 years.

AUTHOR'S PUBLICATIONS RELATED TO SUBJECT OF DISSERTATION

1. Levon, Justyna. Baudžiamojo poveikio priemonių nevykdymo atidėjus baismės vykdymą teisiniai padariniai. *Teisė*, 2012, nr. 84, p. 97-111.
2. Levon, Justyna. Baudžiamojo poveikio priemonių instituto atsiradimas Lietuvos Respublikos baudžiamajame kodekse. *Teisė*, 2013, nr. 88, p. 181-194.

PAPERS PRESENTED BY AUTHOR AT CONFERENCES

In 2012, the author spoke in the international scientific conference “Relevant Issues of Human Rights, State and Legal System” (Rus. - *Актуальные проблемы прав человека, государства и правовой системы*) at the National University of Ivan Frank in Lviv (Ukraine). A presentation on the topic “Restorative Justice in the Context of Legal Sanctions: Lithuanian Experience” (Rus. - *Восстановительное правосудие (англ. Restorative Justice) в контексте уголовных санкции: опыт Литвы*) was delivered.

In 2012, the author also spoke in the international scientific conference “Science of Law and the Practice of Application of Law” (Rus. - *Юридическая наука и*

правоприменительная практика) at the National University of Belarus. A presentation on the topic “Contribution to the Fund of Crime Victims as a Penal Sanction: Lithuanian Experience” (Rus. *Взнос в фонд лиц, пострадавших от преступлений, как мера уголовного воздействия: опыт Литвы*) was delivered.

In 2013, the author spoke in the international conference “Relevant Criminological Issues in Different Branches of Law” at the Law Institute of Donetsk (Ukraine). A presentation on the topic “Criminal Justice and the Interest of Victims of Criminal Acts: Lithuanian Experience” (Rus.- *Уголовная юстиция и интересы пострадавшего: опыт Литвы*) was delivered.

In 2013, the author spoke in the first international conference of PhD students of the Law Faculty of Vilnius University. The conference was titled “Interaction of National Legal Systems: Convergence or Divergence?”. A presentation on the topic “Comparative Analysis of the Institutes of Penal Measures in the Lithuanian and Polish Criminal Law” was delivered.

In 2014, the author extramurally participated in the international conference organised by the National University of Jaroslav Mudrov in Charkov (Ukraine) and titled “Fourth Criminological Readings of Charkov” (Ukr.- *Четверті Харківські кримінально-правові читання*). A presentation “State Compensation of Damage for the Victims of Crimes: Lithuanian Experience” (Rus. - *Возмещение ущерба государством потерпевшим от преступлений: опыт Литвы*) was published.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

Justyna Levon was born on the 15th of June 1987 in Vilnius, Lithuania.

Education:

- 2005: graduated with honours from Vladislavo Sirokomlė Secondary School in Vilnius.
- 2005 – 2010: achieved Master’s degree in Social Sciences, Faculty of Law, Vilnius University.
- 2006 – 2007: participated and graduated Polish and European Union Law School held by Vilnius University and the Jagiellonian University of Krakow.

- 2010 – 2014: PhD candidate in Social Sciences, Department of Criminal Justice of Faculty of Law, Vilnius University.

Scientific and educational activities:

- 2008 – 2009: granted with Semper Polonia scholarship by the Government of the Republic of Poland.
- 2010: attended courses – “Psychological work issues with the juveniles who had committed a criminal offense” (Lithuanian Police School).
- 2010: attended courses – “Application of the European Union *acquis* in a police work” (Lithuanian Police School).
- 2011: volunteer at 11th Annual Conference of the European Society of Criminology, (Vilnius, Lithuania).
- 2011 – until now – lecturer of the course “General Part of Criminal Law” at Faculty of Law, Vilnius University.
- 2012 - lecturer in a summer school organized by the Taras Shevchenko National University of Kyiv (Ukraine).
- 2012: Co-author of the scientific article: Levon. J., Veršekys, P. Įtariamųjų ir kaltinamųjų teisių Lietuvos baudžiamajame procese stiprinimas: perspektyvinė analizė Europos Sąjungos teisėkūros kontekste In *Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodeksui – 10 metų: recenzuotų mokslinių straipsnių, skirtų Lietuvos ir užsienio šalių baudžiamojo proceso, baudžiamosios teisės ir kriminalistikos aktualijoms ir problematikai, rinkinys*. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2012.
- 2012: Author of the article: Stažuotė advokatų kontoroje Lenkijoje. *Lietuvos advokatūra*. 2012 m. Nr. 1 (42).
- 2014 – up to now – lecturer of the course unit “Basics of Law” at Faculty of Philosophy, Vilnius University.
- 2014 – up to now – Vilnius University Students' Scientific Society curator.
- 2014: Co-author of the criminal law practice handbook: Švedas, G., Michailovič, I., Namavičius, J., Veršekys, P., Prapiestis, D., Levon, J. *Baudžiamoji teisė. Bendroji dalis. Praktikumai*. Vilnius: Registrų centras, 2014.

Professional experience:

- 2006-2008: Executive producent at Information center in Vilnius „Inforum“.

- 2008 - 2010: Specialist at Lithuanian Criminal Police Bureau (In 2010, for the excellent performance of official duties and commemorating the 21 anniversary of the establishment of the units fighting against organized, granted with a gratitude letter by order Nr. 38-TE-74).
- 2011: an intern at the *Soltysinski Kawecki & Szlęzak* law firm (Warsaw, Poland).
- 2014 – up to now: Assistant at the Department of Criminal Justice of Faculty of Law, Vilnius University.

ĮMOKA Į NUKENTĖJUSIŲ NUO NUSIKALTIMŲ ASMENŲ FONDA KAIP BAUDŽIAMOJO POVEIKIO PRIEMONĖ (REZIUMĖ)

Temos problematika ir aktualumas. Priėmus Lietuvos Respublikos baudžiamąjį kodeksą (toliau – BK) baudžiamojo poveikio priemonių instituto įtvirtinimas buvo įvardytas kaip viena esminių šio įstatymo novelių. Nuo BK priėmimo dienos BK 67 straipsnis, įtvirtinantis baudžiamojo poveikio priemonių rūšis, yra vienas iš daugiausia kartų keistų arba papildytų šio teisės akto Bendrosios dalies straipsnių. Pažymėtina ir tai, kad teismų praktikoje kasmet fiksuojami vis didesni baudžiamojo poveikio priemonių skyrimo skaičiai. Nors ir teisėkūra, ir teismų praktika, skiriant baudžiamojo poveikio priemones, pasižymi aktyvumu, tačiau mokslinių darbų baudžiamojo poveikio priemonių klausimu Lietuvoje beveik nėra.

Turint omenyje tai, kas paminėta, manytina, kad svarbu padėti pagrindą išsamesniam baudžiamojo poveikio priemonių instituto moksliniam pažinimui. Šiame tyrime platesnei analizei iš dešimties BK įtvirtintų baudžiamojo poveikio priemonių įmoka į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą pasirinkta neatsitiktinai.

Visų pirma, pažymėtina, kad rengiant BK būtent įmoka į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą buvo vertinama kaip viena kontraversiškesnių baudžiamojo poveikio priemonių, kuri ateityje nepasiteisins dėl menkos nusikaltėlių turtinės padėties. Antra, klausimų kelia tai, kodėl kasmet skiriamų baudžiamojo poveikio priemonių bendras skaičius auga, tačiau įmoka į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą Lietuvos Respublikos I instancijos teismų praktikoje skiriama vis rečiau. Pažymėtina ir tai, kad 2012 metų liepos 1 d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos probacijos įstatymas (toliau – Probacijos įstatymas). Nors probacijai Lietuvos teisės mokslinėje literatūroje skiriama daug dėmesio (pavyzdžiui: G. Švedas, A. Vosyliūtė, S. Bikelis, G. Sakalauskas, S. Mesonienė ir kt.), vis dėlto įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą esmė ir reikšmė ją paskyrus asmeniui, lygtinai paleistam iš pataisos įstaigos, arba asmeniui, kuriam yra atidedamas laisvės atėmimo bausmės vykdymas, iki šiol kelia teisinių ir praktinių neaiškumų. Galiausiai darbo objekto pasirinkimą lėmė ir jo tarptautinis aktualumas. Kaip teigia J. Prapiestis ir G. Švedas, viena svarbiausių užduočių darbo grupei, rengusiai naujojo BK projektą, buvo jo nuostatų suderinimas su tarptautinės teisės ir Europos Sąjungos teisės aktų reikalavimais. Pastaruosiuose seniai

akcentuota nukentėjusiųjų nuo nusikalstamų veikų interesų apsaugos ir valstybinės smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo sistemos įdiegimo svarba. Įgyvendinant 2004 metų balandžio 29 d. Tarybos direktyvą 2004/80/EB dėl žalos kompensavimo nusikaltimų aukoms, 1983 metų Europos konvencija „Dėl žalos atlyginimo smurtinių nusikaltimų aukoms“ ir kitus tarptautinės teisės aktus, 2005 metais Lietuvoje buvo priimtas Smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo įstatymas. Šiuo įstatymu buvo nustatyti atvejai, kada valstybė kompensuoja asmenims smurtiniais nusikaltimais padarytą turtinę ir (ar) neturtinę žalą, bei įtvirtinta patirtos žalos kompensavimo tvarka. Paminėtina, kad būtent įmoka į nukentėjusiųjų nuo nusikaltimų asmenų fondą dar nuo 2000-ųjų metų yra vienas pagrindinių valstybinės smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo sistemos pajamų šaltinių Lietuvoje. Lietuvos baudžiamosios teisės ir baudžiamojo proceso moksle nukentėjusiojo sampratai ir jo interesams atskleisti, o iš dalies ir valstybinei smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos atlyginimo sistemai dėmesio skyrė P. Ancelis, S. Juzukonis, A. Rudzinskas, R. Uscila, R. Ažubalytė, I. Michailovič, G. Goda ir kt. Tačiau nei paminėtų, nei kitų Lietuvos mokslininkų darbuose įmoka į nukentėjusiųjų nuo nusikaltimų asmenų fondą ir jos vaidmeniui, įgyvendinant nukentėjusiųjų interesus, dėmesio neskirta visai arba skirta tik fragmentiškai.

Taigi, apibendrinant galima teigti, jog šis darbas yra aktualus tuo, kad jame tiriamas Lietuvos baudžiamosios teisės moksle plačiau dar nenagrinėtas institutas. Šio tyrimo objektas yra susijęs ir su probuojamųjų, ir su nukentėjusiųjų nuo nusikalstamų veikų interesais. Galiausiai pažymėtina ir tai, kad įmokos į nukentėjusiųjų nuo nusikaltimų asmenų fondą atsiradimą lėmė tarptautiniai Lietuvos įsipareigojimai, kas, manytina, tik dar labiau pabrėžia nagrinėjamos temos svarbą ir problematiką.

Tyrimo objektas ir tikslas. Šio tyrimo objektas yra įmoka į nukentėjusiųjų nuo nusikaltimų asmenų fondą. Ji gali būti analizuojama įvairiomis kryptimis, pavyzdžiui, kaip baudžiamosios atsakomybės realizavimo forma, gilinantis į baudžiamosios atsakomybės esmės bei turinio nagrinėjimą. Įmoka į nukentėjusiųjų nuo nusikaltimų asmenų fondą taip pat gali būti tiriama kaip viena iš Lietuvoje įtvirtintų baudžiamųjų teisinių sankcijų, dėmesį koncentruojant į pastarosios lyginimą su kitomis Lietuvoje įtvirtintomis baudžiamosiomis teisinėmis sankcijomis ir t. t. Atsižvelgiant į didelį įmokos į nukentėjusiųjų nuo nusikaltimų asmenų fondą analizės kryptių pasirinkimą,

nustatomas toks šio tyrimo tikslas: įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą kaip baudžiamojo poveikio priemonės sampratos atskleidimas bei tam tikrų procesinių ir vykdymo problemų, susijusių su įmoka į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą, nustatymas, jų analizė bei išvadų ir (ar) galimų sprendimų (pasiūlymų) pateikimas.

Akcentuotina, kad šiame darbe atsiribota nuo „tradiciskai“ baudžiamosios teisės disertaciniuose tyrimuose atliekamos istorinių baudžiamosios teisės šaltinių analizės, siekiant juose identifikuoti darbo objekto „pirtakus“. Manytina, kad istoriniuose Lietuvos baudžiamosios teisės šaltiniuose esama labiau kitos baudžiamojo poveikio priemonės, t. y. turtinės žalos atlyginimo ar pašalinimo, užuomazgų, o pastarąsias priskirti ir įmokai į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą būtų pernelyg subjektyvu.

Šiame darbe netiriami įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą skyrimo juridiniams asmenims klausimai.

Su kitose užsienio valstybėse įtvirtintomis pinigėmis baudžiamosiomis teisinėmis sankcijomis tyrimo objektas lyginamas tik tiek, kiek būtina siekiant atskleisti tyrimo objekto sampratą nacionaliniame kontekste. Be to, neanalizuojamas baudžiamojo poveikio priemonių kaip baudžiamosios atsakomybės realizavimo klausimas.

Galiausiai svarbu akcentuoti ir tai, kad šis darbas rašytas 2010-2014 metais, todėl nenagrinėta euro įvedimo įtaka Lietuvos baudžiamųjų teisinių sankcijų sistemai.

Tyrimo uždaviniai: 1. nustatyti įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą įtvirtinimo BK aplinkybes ir veiksnius; 2. atskleisti įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą esmę; 3. ištirti įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą tikslus; 4. išanalizuoti įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą skyrimo pagrindus; 5. ištirti įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą dydžio reglamentavimą ir individualizavimą; 6. išanalizuoti įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą procesinę skyrimo formą, sprendimo, kuriuo ši paskirta, pateikimą vykdyti bei vykdymo terminus; 7. ištirti įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą keitimo kita baudžiamojo poveikio priemone klausimą; 8. nustatyti įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą nevykdymo teisinius padarinius; 9. pateikti išvadas bei identifikuotų teorinių ir praktinių problemų, susijusių su įmoka į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą, galimus sprendimus ar pasiūlymus.

Disertacijos tema atliktų tyrimų apžvalga ir šaltiniai. Vienintelė išsamesnio pobūdžio baudžiamojo poveikio priemonių analizė, padaryta V. Pavilionio ir G. Švedo, pasirodė seniai, t. y. 2003 metais, BK komentare. Kitų Lietuvos mokslininkų darbuose apie baudžiamojo poveikio priemones tik užsimenama. Pavyzdžiui, R. Drakšas apie baudžiamojo poveikio priemones užsiminė analizuodamas baudžiamosios atsakomybės sampratą ir jos realizavimo formas. Akcentuotinas ir V. Piesliako, S. Bikelio, R. Paužaitės, E. Kavoliūnaitės įdirbis, tačiau šių mokslininkų darbuose daugiausia nagrinėjama tik viena baudžiamojo poveikio priemonė, t. y. turto konfiskavimas. *In concreto* įmokai į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą Lietuvos baudžiamosios teisės moksle nėra paskirta nė vieno mokslinio darbo.

Išanalizavus kitų šalių mokslinę literatūrą pastebėtina, kad pastaruoju metu daug dėmesio skiriama piniginių baudžiamųjų teisinių sankcijų analizėms, o tai nulėmė alternatyvių laisvės atėmimui bausmių paieškos, atkuriamojo teisingumo koncepcijos vystymasis ir pan. Užsienio mokslinėje literatūroje plačiai analizuojamas turtinės žalos atlyginimas arba pašalinimas kaip baudžiamoji teisinė sankcija (pavyzdžiui: A. Studziński ir J. Tomczak, P. Wawszczak, B. Mitchell ir S. Farrar, M. Wasik ir kt.).

Išsamiausia užsienio šalių baudžiamosios teisės mokslininkų darbų apie baudos bausmę analizę savo disertaciniame tyrime yra padaręs G. Šulija. Kaip pažymi šis mokslininkas, Vakarų Europos valstybių baudžiamosios teisės moksle baudos bausmė taip pat dažnai nagrinėjama ir šioje srityje itin pasižymėjo Vokietijos, Austrijos, Nyderlandų bei Šiaurės šalių (t. y. Norvegijos, Švedijos, Danijos, Suomijos) mokslininkai.

Nors piniginių baudžiamųjų teisinių sankcijų tema baudžiamosios teisės mokslinėje literatūroje pasižymi populiarumu, šio tyrimo autorei, ištyrus kitų šalių baudžiamuosius įstatymus (kaip antai: Latvijos, Estijos, Švedijos, Suomijos, Prancūzijos, Rusijos ir kt.), pavyko nustatyti, kad įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą analogas pavadinimu *świadczenie pieniężne* (liet. – įmoka) yra įtvirtintas tik Lenkijos baudžiamojoje teisėje. Šią baudžiamojo poveikio priemonę nagrinėjo tokie Lenkijos teisės mokslininkai kaip A. Marek, M. Melezini, A. Zoll, Z. Sienkiewicz, M. Szewczyk, T. Bojarskis, W. Wrobel ir kt. Atkreiptinas dėmesys, kad minėtų autorių mokslinės analizės dažniausiai apsiribojo Lenkijos baudžiamojo kodekso (toliau – Lenkijos BK) straipsnio, reglamentuojančio įmoką arba kitas baudžiamojo poveikio

priemonės (lenk. – *środki karne*), išaiškinimais. Detaliausia įmokos analizė pasirodė tik 2010 metais išleidus leidinių ciklo „*System prawa karnego*“ (liet. – Baudžiamosios teisės sistema), kurio redaktorius buvo A. Marek, šeštąjį tomą, skirtą būtent baudžiamojo poveikio priemonėms. Šiame tome įmoką nagrinėjo Gdanskio universiteto profesorius W. Cieślak.

Apibendrinant galima teigti, kad įmoka į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą - tai institutas, plačiau nenagrinėtas ne tik Lietuvoje, bet ir užsienyje.

Rašant šį darbą išanalizuoti *iki* BK priėmimo Lietuvos baudžiamosios teisės mokslininkų parašyti darbai, kuriuose kalbama apie naujos baudžiamųjų teisinių sankcijų sistemos, atkūrus Lietuvos Respublikos nepriklausomybę, sukūrimo būtinybę bei formavimo problematiką. Analizės pagrindą sudarė V. Pavilionio, V. Piesliako ir G. Švedo darbai, nes būtent šie autoriai dalyvavo BK rengimo procese. Dar daugiau, būtent šie autoriai nuo Lietuvos Respublikos nepriklausomybės atkūrimo iki BK priėmimo savo mokslinėse publikacijose daugiausiai dėmesio skyrė nagrinėdami baudžiamųjų teisinių sankcijų Lietuvoje problematiką.

Išnagrinėti Lietuvos baudžiamosios teisės mokslininkų darbai, publikuoti jau *po* BK priėmimo, kuriuose keliami klausimai, bent iš dalies susiję ir reikšmingi įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą sampratai atskleisti. Pavyzdžiui, remtasi R. Drakšo mokslinių darbų analizės bei interviu rezultatais. Šis mokslininkas pirmasis po BK priėmimo, t. y. 2004 metais, publikavo mokslinį straipsnį *in concreto* baudžiamojo poveikio priemonių tema.

Akcentuotina, kad nagrinėjant įmoką į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą taip pat remtasi ir G. Šulijos publikuotų mokslinių darbų analizės bei interviu rezultatais. Būtent šis autorius disertaciniame tyrime pavadinimu „Baudos bausmė ir jos skyrimas“ nors nedidele apimtimi, tačiau vienintelis Lietuvoje skyrė dėmesio įmokai į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą ir baudos bausmei palyginti.

Svarbūs buvo ir kitų Lietuvos baudžiamosios teisės mokslininkų darbai ir komentarai, pavyzdžiui: J. Prapiesčio, A. Baranskaitės, G. Sakalausko, E. Bieliūno, J. Namavičiaus, O. Fedosiuk, S. Bikelio, G. Godos, M. Kazlausko ir P. Kuconio ir kt.

Pagrindinis norminis šio tyrimo šaltinis - BK. Taip pat remtasi kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais, kaip antai: BPK, Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodeksu (toliau - BVK), Probacijos įstatymu ir kt.

Svarbu pažymėti ir tai, kad išanalizuotas Lietuvos Respublikos Seimui 1999 metais pateiktų BK projektų ir BK projektų aiškinamųjų raštų turinys. Aiškinamųjų raštų turinys leido nustatyti ne tik sąlygines baudžiamojo poveikio priemonių instituto atsiradimo priežastis, bet ir į kokių Europos šalių teisėkūros bei teisės mokslo patirtį atsižvelgta formuojant šio instituto koncepciją Lietuvoje.

Antrajai tyrimo daliai didelę reikšmę turėjo teismų praktikos analizė. Darbe daugiausia remtasi Lietuvos Respublikos I instancijos teismų praktika, tai lėmė įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą pagrindų specifika. Taip pat analizuota Lietuvos Aukščiausiojo Teismo jurisprudencija bei Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarimai.

Darbe taip pat naudotasi tarptautiniais ir ES teisės aktais (pavyzdžiui: 2004 metų balandžio 29 d. Tarybos direktyva 2004/80/EB dėl žalos kompensavimo nusikaltimų aukoms, 1983 metų Europos konvencija „Dėl žalos atlyginimo smurtinių nusikaltimų aukoms“, Europos Tarybos Ministrų komiteto 1985 metų Rekomendacija Nr. R(85)11 „Dėl nukentėjusiojo padėties baudžiamojoje teisėje ir baudžiamajame procese“ ir kt.). Išanalizuoti šiam tyrimui reikšmingų užsienio šalių baudžiamieji įstatymai (kaip antai: JAV, Švedijos, Vokietijos, Prancūzijos, Rusijos, Latvijos ir kt.).

Kaip minėta, sąlyginis įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą analogas yra įtvirtintas Lenkijos baudžiamojoje teisėje, todėl daugiausia dėmesio skirta šios šalies mokslininkų darbams. Išskirtini šie autoriai: W. Cieślak, A. Marek, M. Melezini, W. Wróbel ir A. Zoll, Z. Sienkiewicz, M. Szewczyk, T. Kaczmarek, T. Bojarski ir kt. Be to, naudotasi ir kitų šalių baudžiamosios teisės, teisės teorijos bei teisės filosofijos autorių darbais, pavyzdžiui: J. Austin, H. L. A. Hart, H. Kelsen, J. Rawls, F. Hayek, H. Davies, D. Holdcroft, R. Cotterel, J. Pradel, J. Wessels ir kt.

Galų gale paminėtina ir tai, kad įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą sampratai atskleisti svarbūs buvo ir iš skirtingų valstybinių institucijų, pavyzdžiui: iš Lietuvos Respublikos nacionalinės teismų administracijos, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, Vilniaus apygardos probacijos tarnybos ir kt., gauti statistiniai duomenys ir kita medžiaga.

Tyrimo metodai. Šiame darbe naudoti įprastiniai baudžiamojoje teisėje taikomi tyrimo metodai, iš kurių svarbiausieji – loginis, sintezės, lingvistinis, istorinis, sisteminis, lyginamasis, dokumentų analizės ir interviu.

Loginis ir sintezės tyrimo metodai taikyti viso darbo rašymo metu. Šių metodų naudojimas leido suformuoti tyrimo koncepciją, įvykdyti išsikeltus tyrimo uždavinius ir suformuluoti galutines išvadas bei pasiūlymus.

Lingvistinis metodas naudotas atskleidžiant tam tikrų darbe vartojamų sąvokų reikšmę, pavyzdžiui: „paskirtis“, „tikslas“ ir pan.

Istorinis tyrimo metodas taikytas atliekant baudžiamųjų įstatymų raidos analizę, pavyzdžiui, I darbo dalyje, atskleidžiant įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą įtvirtinimo BK aplinkybes ir veiksnius.

Sisteminis tyrimo metodas labiausiai atsispindi II darbo dalyje, kurioje analizuojamos įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą sąsajos su BK įtvirtintais bausmės tikslais bei nagrinėjami įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondo skyrimo pagrindai. Pastarojo metodo taikymas taip pat leido išnagrinėti įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą nevykdymo teisinius padarinius ir kt.

Lyginamasis metodas naudotas lyginant galiojantį ir netekusį galios teisinį reguliavimą, teisės aktų projektus, skirtingų mokslininkų idėjas. Šio metodo taikymas taip pat padėjo atskleisti egzistuojančius Lietuvos bei kitų šalių baudžiamųjų įstatymų atitinkamų nuostatų skirtumus, įvertinti jų panašumus bei leido parodyti, kaip vienas ar kitas klausimas yra reguliuojamas kitose valstybėse.

Dokumentų analizės metodo panaudojimas leido tyrimo medžiagą papildyti statistiniais duomenimis bei praktiniais pavyzdžiais.

Rengiant BK dalyvavo ne vienas žinomas Lietuvos teisės mokslininkas, pavyzdžiui: V. Pavilionis, G. Švedas, V. Piesliakas, A. Drakšienė, A. Abramavičius, J. Nocius ir kt. Todėl, nagrinėjant įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą sampratą, reikšmės turėjo ir interviu su kai kuriais iš paminėtų bei kitų baudžiamosios teisės mokslininkų rezultatai.

Darbo mokslinis naujumas bei praktinė reikšmė pasireiškia tuo, kad tai yra pirmoji sisteminė įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą analizė Lietuvoje. Kompleksiškai nagrinėjami ne tik su materialiąja baudžiamąja teise susiję

įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą klausimai, bet ir probleminiai baudžiamieji procesiniai bei vykdymo aspektai (pavyzdžiui: išanalizuojamas įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą keitimo kita baudžiamojo poveikio priemone klausimas, ištiriami įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą nevykdymo teisiniai padariniai). Be to, tai yra pirmas vienos iš BK įtvirtintų baudžiamojo poveikio priemonių disertacinės apimties tyrimas Lietuvoje apskritai.

Šia disertacija siekiama atskleisti įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą sampratą, todėl pirmą kartą Lietuvos baudžiamosios teisės moksle nagrinėjamos šios baudžiamojo poveikio priemonės įvirtinimo BK aplinkybės bei veiksniai.

Analizuojant įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą esmę bei tikslus, daug dėmesio skirta BK 67 straipsnio 1 dalies nuostatai „Baudžiamojo poveikio priemonės turi padėti įgyvendinti bausmės paskirtį“ atskleisti. Pažymėtina, kad, skirtingai negu iki šiol, šiame darbe teisingumo principo įgyvendinimas analizuotas vienos iš baudžiamojo poveikio priemonių skyrimo kontekste.

Šiame tyrime pirmą kartą Lietuvos baudžiamosios teisės moksle surinkti bei susisteminti įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą skyrimo Lietuvoje statistiniai duomenys. Išanalizavus minėtus duomenis, identifikuoti įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą skyrimo Lietuvos Respublikos I instancijos teismų praktikoje ypatumai, nustatytos problemos.

Skirtingai negu bausmių atveju, BK tiesiogiai nenumato baudžiamojo poveikio priemonių individualizavimo taisyklių. Taigi, šiame darbe pirmą kartą Lietuvos baudžiamosios teisės moksle siūlomos įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą individualizavimo gairės. Be to, siūloma keisti įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą skaičiavimo sistemą.

Šis darbas atskleidžia, kaip Lietuvoje yra surenkamos lėšos į valstybinę smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo programą. Taigi, akcentuotina ir tarptautinė šio darbo reikšmė. Šiame tyrime atskleidžiama Lietuvos patirtis gali būti vertinga kitoms šalims, šiuo metu dar nesukūrusioms valstybinių žalos atlyginimo sistemų.

Ginamieji teiginiai:

1. Įmoka į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą – tai teismo nuosprendžiu arba nutartimi valstybės vardu į Specialiąją nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų

fondo programą įstatymo nustatytais pagrindais ir dydžio (nuo 5 minimalių gyvenimo lygių (toliau – MGL) iki 25 MGL) skiriama individualizuota pinigine prievartos priemonė.

2. Pagrindiniai įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą tikslai yra specialioji prevencija ir teisingumo principo įgyvendinimas, o fakultatyvus - kompensacijos tikslas.
3. Įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą skaičiavimo matas – bazinis bausmių ir nuobaudų dydis (toliau - BBND) - turi būti įtvirtintas BK ir sudaryti 260 litų. Minimalus įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą dydis turi būti sumažintas iki 1 BBND.
4. BK nenustato įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą individualizavimo taisyklių, tačiau, atsižvelgdami į konkretų įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą skyrimo pagrindą, teismai gali remtis BK 54 straipsnio 2 dalyje nustatytais bausmių individualizavimo taisyklėmis. Visais įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą skyrimo atvejais ją individualizuojant reikia atsižvelgti į asmens turtinę padėtį.
5. Įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą nevykdymo teisiniai padariniai lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos atveju turi būti nustatyti BVK. O įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą nevykdymo teisiniai padariniai bausmės vykdymo atidėjimo atveju turi būti nustatyti BK.

Darbo struktūra. Disertaciją sudaro įvadas, trys dėstymo dalys, išvados ir pasiūlymai, disertacijai rengti naudotų šaltinių sąrašas bei paskelbtų autorės mokslinių straipsnių disertacijos tema sąrašas.

Pirmojoje tyrimo dalyje atskleidžiami šios baudžiamojo poveikio priemonės įtvirtinimo Lietuvoje veiksniai.

Antrojoje tyrimo dalyje nagrinėjama įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą samprata. Atskleidžiama šios baudžiamojo poveikio priemonės esmė bei diskutuojama dėl pagrindinių ir papildomų jos tikslų. Minėtoje disertacijos dalyje taip pat atskleidžiami įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą skyrimo pagrindai bei analizuojama naujų skyrimo pagrindų įtvirtinimo galimybė. Taip pat aptariamas įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą dydžio apskaičiavimo klausimas bei siūlomos šios baudžiamojo poveikio priemonės individualizavimo gairės.

Pažymėtina, kad antrojoje tyrimo dalyje dėmesio taip pat skiriama teismų praktikos analizei. Nurodomos įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą skyrimo teismų praktikoje problemos bei tendencijos.

Trečiojoje tyrimo dalyje aptariami „probleminiai“ įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą procesiniai ir vykdymo klausimai. Analizei pasirinkti tokie klausimai, kurie iki šiol Lietuvos teisės mokslininkų visai nenagrinėti arba dėl kurių iki šiol nėra vienos nuomonės, pavyzdžiui: įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą keitimo kita baudžiamojo poveikio priemone klausimas, nevykdymo teisiniai padariniai ir kt.

Išvados ir pasiūlymai

1. Siūlytina įmoką į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą apibrėžti taip:

Įmoka į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą – tai teismo nutartimi arba nuosprendžiu valstybės vardu į Specialiąją nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondo programą įstatymo nustatytais pagrindais bei dydžio (nuo 5 MGL iki 25 MGL) skiriama individualizuota pinigine prievartos priemonė, kuria siekiama įgyvendinti specialiąją prevenciją bei teisingumo principą.
2. Didžiausią įtaką įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą įtvirtinimui BK padarė šie veiksniai: nukentėjusiųjų nuo nusikalstamų veikų interesų užtikrinimo siekis, baudžiamųjų nusižengimų instituto įtvirtinimas ir kitų šalių teisės mokslas bei teisėkūra.
3. Pagrindiniai įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą tikslai yra specialioji prevencija ir teisingumo principo įgyvendinimas, o fakultatyvus tikslas – kompensacija.
4. Įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą skyrimo pagrindai gali būti skirstomi į tris grupes:
 1. Įmoka į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą gali būti paskirta asmeniui, atleistam nuo baudžiamosios atsakomybės (BK 18 straipsnis; BK 36 straipsnis; BK 37 straipsnis; BK 38 straipsnis; BK 39 straipsnis; BK 39¹ straipsnis; BK 40 straipsnis, BK 114 straipsnis, BK 147 straipsnis, BK 147² straipsnis, BK 189¹ straipsnis, BK 157 straipsnis, BK 226 straipsnis, BK 227 straipsnis, BK 259 straipsnis, BK 291 straipsnis);

2. Įmoka į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą gali būti paskirta asmeniui, atleistam nuo bausmės (BK 76 straipsnis; BK 46 straipsnis; BK 48 straipsnis);
3. Įmoka į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą gali būti paskirta taikant Lietuvoje įtvirtintas probacijos formas, t. y.: bausmės vykdymo atidėjimą (BK 75 straipsnis) arba lygtinį paleidimą iš pataisos įstaigos (BVK 157 straipsnis).
5. Įmoka į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą dažniausiai skiriama atidedant laisvės atėmimo bausmės vykdymą (BK 75 straipsnis), atleidžiant asmenį nuo baudžiamosios atsakomybės, kai kaltininkas ir nukentėjęs asmuo susitaiko (BK 38 straipsnis), ar atleidžiant asmenį nuo baudžiamosios atsakomybės pagal laidavimą (BK 40 straipsnis).
6. Įmoka į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą - tai viena iš Lietuvos Respublikos I instancijos teismų paskutiniaisiais metais rečiausiai skiriamų baudžiamojo poveikio priemonių. Tai nulėmė Probacijos įstatymo įsigaliojimas ir nepiniginių baudžiamojo poveikio priemonių dažnesnis taikymas. Vis dėlto į Specialiąją nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondo programą iš pastarosios surenkamų lėšų skaičius auga, nes padidėjo teismų praktikoje skiriamų įmokų dydžiai.
7. Siūlytina įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą skaičiavimo vienetą – BBND - nustatyti BK ir 1 BBND prilyginti 260 litų. Taip pat siūlytina sumažinti minimalų įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą dydį iki 1 BBND.
8. BK nenustato įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą individualizavimo taisyklių, tačiau, atsižvelgdami į konkretų įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą skyrimo pagrindą, teismai gali remtis BK 54 straipsnio 2 dalyje nustatytomis bausmių individualizavimo taisyklėmis. Visais įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą skyrimo atvejais, ją individualizuojant reikia atsižvelgti į asmens turtinę padėtį.
9. BK nenustato baudžiamojo poveikio priemonių keitimo taisyklių. Jų nustatyti minėtame teisės akte neįmanoma dėl nagrinėjamos baudžiamojo poveikio priemonės keitimo pagrindų įvairovės. Įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą keitimo taisyklės turėtų būti suformuotos teismų praktikoje.
10. BK neriboja teismo nustatant minimalų įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą sumokėjimo terminą, tačiau, priklausomai nuo įmokos į nukentėjusių nuo

nusikaltimų asmenų fondą skyrimo pagrindo, esama tam tikrų apribojimų nustatant maksimalų jos įvykdymo terminą. Įmoka į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą, skiriama probuojamajam asmeniui, tampa probacijos sąlyga, todėl ir jos vykdymo terminas negali būti ilgesnis negu bausmės vykdymo atidėjimo terminas, o lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos atveju – neilgesnis negu likęs laisvės atėmimo bausmės laikas.

11. Įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą nevykdymo teisiniai padariniai skiriasi priklausomai nuo pastarosios skyrimo pagrindo. Įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą nevykdymas tais atvejais, kai ši buvo paskirta asmeniui, atleistam nuo bausmės, asmeniui, atleistam nuo baudžiamosios atsakomybės, arba ribotai pakaltnamam asmeniui, traktuotinas kaip naujos nusikalstamos veikos padarymas. O įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą nevykdymas bausmės vykdymo atidėjimo atveju ar lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos atveju yra teisinis pagrindas panaikinti bausmės vykdymo atidėjimą arba lygtinį paleidimą iš pataisos įstaigos.

12. Įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą nevykdymo teisiniai padariniai lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos atvejais turi būti nustatyti BVK. O įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą nevykdymo teisiniai padariniai bausmės vykdymo atidėjimo atvejais turi būti nustatyti BK.

13. Siūlytina BK nustatyti įmokos į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą vykdymo senaties terminą, kuris būtų ne ilgesnis negu 3 metai.

AUTORĖS MOKSLINIŲ PUBLIKACIJŲ DISERTACIJOS TEMA SĄRAŠAS

1. Levon, Justyna. Baudžiamojo poveikio priemonių nevykdymo atidėjus bausmės vykdymą teisiniai padariniai. *Teisė*, 2012, nr. 84, p. 97-111.
2. Levon, Justyna. Baudžiamojo poveikio priemonių instituto atsiradimas Lietuvos Respublikos baudžiamajame kodekse. *Teisė*, 2013, nr. 88, p. 181-194.

AUTORĖS PRANEŠIMAI, PRISTATYTI TARPTAUTINĖSE MOKSLINĖSE KONFERENCIJOSE

2012 metais dalyvauta Lvovo (Ukraina) nacionaliniame Ivan Franko universitete vykusioje tarptautinėje mokslinėje konferencijoje pavadinimu „Aktualios žmogaus teisių, valstybės ir teisės sistemos problemos“. Pristatytas pranešimas pavadinimu „Atkuriamasis teisingumas (ang. – „*Restorative Justice*)“ baudžiamųjų sankcijų kontekste: Lietuvos patirtis“.

2012 metais dalyvauta Baltarusijos valstybiniame universitete vykusioje tarptautinėje mokslinėje konferencijoje pavadinimu „Teisės mokslas ir teisės taikymo praktika“. Pristatytas pranešimas pavadinimu „Įmoka į nukentėjusių nuo nusikaltimų asmenų fondą kaip baudžiamojo poveikio priemonė: Lietuvos patirtis“.

2013 metais dalyvauta Donecko teisės institute (Ukraina) vykusioje tarptautinėje mokslinėje konferencijoje pavadinimu „Aktualūs kriminologiniai klausimai ir jų sprendimai skirtingose mokslo šakose“. Pristatytas pranešimas pavadinimu „Baudžiamoji justicija ir nukentėjusiųjų nuo nusikalstamų veikų interesai: Lietuvos patirtis“.

2013 metais dalyvauta pirmojoje tarptautinėje Vilniaus universiteto Teisės fakulteto doktorantų konferencijoje pavadinimu „Nacionalinių teisės sistemų sąveika: konvergencija ar divergencija?“ Pristatytas pranešimas pavadinimu „Baudžiamojo poveikio priemonės Lietuvos ir Lenkijos baudžiamajame teiseje: lyginamoji analizė“.

2014 metais neakivaizdžiai dalyvauta Charkovo (Ukraina) nacionalinio Jaroslavo Mudrovo universiteto surengtoje tarptautinėje mokslinėje konferencijoje pavadinimu „Ketvirta Charkovo kriminologiniai skaitymai“. Publikuotos pranešimo pavadinimu

„Valstybinis žalos atlyginimas nukentėjusiesiems nuo nusikaltimų: Lietuvos patirtis“
tezės.

INFORMACIJA APIE AUTORE

Justyna Levon gimė 1987 birželio 15 dieną Vilniuje, Lietuvoje.

Išsilavinimas:

- 2005 m. su pagyrimu baigė Vilniaus Vladislavo Sirokomlės vidurinę mokyklą.
- 2005 – 2010 m. dieninės vientisosios studijos Vilniaus universiteto Teisės fakultete.
- 2006 – 2007 m. Vilniaus universiteto ir Krokuvos Jogailaičių universiteto Lenkijos ir Europos Sąjungos teisės mokykla.
- 2010 – 2014 m. dieninės doktorantūros studijos Vilniaus universiteto Teisės fakulteto Baudžiamosios justicijos katedroje.

Mokslinė ir pedagoginė veikla:

- 2008 – 2009 m. stipendijos Semper Polonia laimėtoja.
- 2010 m. lankyti kursai - „Psichologiniai darbo su nepilnamečiais, padariusiais nusikalstamą veiką, aspektai“ (Lietuvos policijos mokykla).
- 2010 m. lankyti kursai - „Europos Sąjungos ACQUIS taikymas policijos veikloje“ (Lietuvos policijos mokykla).
- 2011 m. savanoriauta 11-oje kasmetinėje Europos kriminologų asociacijos konferencijoje.
- Nuo 2011 m. Vilniaus universiteto Teisės fakultete studentams vedami mokymo dalyko „Baudžiamoji teisė. Bendroji dalis“ seminarai.
- 2012 metais dėstyta Kijevo (Ukraina) nacionalinio Taraso Ševčenkos universiteto surengtoje vasaros mokykloje.
- Mokslinio straipsnio bendrautorė: Levon, J., Veršekys, P. Įtariamųjų ir kaltinamųjų teisių Lietuvos baudžiamajame procese stiprinimas: perspektyvinė analizė Europos Sąjungos teisėkūros kontekste In *Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodeksui – 10 metų: recenzuotų mokslinių straipsnių, skirtų Lietuvos ir užsienio šalių baudžiamojo proceso, baudžiamosios teisės ir*

kriminalistikos aktualijoms ir problematikai, rinkinys. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 2012.

- Straipsnio autorė: Levon, J. Stažuoė advokatų kontoroje Lenkijoje. *Lietuvos advokatūra*. 2012 m. Nr. 1 (42).
- Nuo 2014 m. Vilniaus universiteto Filosofijos fakultete skaitomos mokymo dalyko „Teisės pagrindai“ paskaitos.
- Nuo 2014 m. Vilniaus universiteto Teisės fakulteto studentų mokslinės draugijos (SMD) kuratorė.
- Praktikumio bendrautorė: Švedas, G., Michailovič, I., Namavičius, J., Veršekys, P., Prapiestis, D., Levon, J. *Baudžiamoji teisė. Bendroji dalis. Praktikumai*. Vilnius: Registrų centras, 2014.

Profesinė patirtis:

- 2006-2008 m. vykdančioji producentė Informacijos centre „Inforum“.
- 2008 – 2010 m. specialistė Lietuvos kriminalinės policijos biure (2010 metais „Už nepriekaištingą tarnybinių pareigų atlikimą ir pažymint Kovos su organizuotu nusikalstamumu padalinių įsteigimo 21-ąsias metines“ įteiktas Lietuvos kriminalinės policijos biuro viršininko padėkos raštas Nr. 38-TE-74).
- 2011 m. laimėta stažuoė teisininkų kontoroje *Sołtysinski Kawecki & Szlęzak* (Varšuva, Lenkija).
- Nuo 2014 m. Vilniaus universiteto Teisės fakulteto Baudžiamosios justicijos katedros asistentė.